

MIROSLAV HOLUB

A CH I L L E S
A
Ž E L V A

PRAHA 1960

MLADÁ FRONTA

I

*a řkrtnou vše, co bylo
a nabidnou vše, co jest,
na čerstvé bílé stránce*

CARL SANDBURG

NOC V Ulicích

Z obchodu s ptáky
ozývá se zpěv.

Domy rostou. *ořech*
Několik cihel
odchází z velechrámu.
Tu a tam
pírko
nebo kočka
nebo pes
padá z nebe.

Z obchodu s ptáky
ozývá se zpěv.

Domy rostou.
Ve zdech koluje
bílá krev spravedlivých.
Na dechu miliónů
vznáší se luna,

nesmírné srdce
valí noc ke dni.

Stačí, že jsme živi.
Dýcháme.

I za rotaci Země
odpovědni.

PŘEHRA DA

Voda
korunovaná.

Voda roste, polyká *persou příče*
cestu se stíny,
dům s blankytem,
břidlici s abecedou.

Už nejsou pelíšky.
Země je betonová,
jeřáby rozpáraly nebe.

Staletí se lámou na přepadu.

A ne jen vzpomínkami
— vysokým napětím,
nikoli slzičkami
— bubnovou armaturou,
nikoli slovy
— hromem
živ je člověk.

Krok vedle zvoní na poplach,
krok vzad otvírá propast,
zachvění exploduje.

Hluboko dole
v katedrálách plují ryby.

A každý z nás
vyvolán je jménem.

OPERACE

Vzít do rukou
pracující srdce
(pravěkého ptáka, který
zpívá šepcem),
pracující játra,
pracující játra
(podmořskou hladovějící houbu),
pracující duši
(zemí pod zemí,
nitkový
veletok naděje),

vyrvat nádor,
amputovat hřebeny bolesti,
udělat novou cévu,
novou tvář,

zašít,
obvázat,
zahodit jehelce,
odepnout peany,

umýt si ruce,
osušit pot,
zapálit cigaretu.

II

Říkat
teď už nepijte,
nevstupujte do jízdní dráhy,
nemilujte neštastně,
nestřílejte po sobě,
šetřte se,
šetřte se
(jako kdyby mohli poslechnout).

A znovu mýt,
sterilizovat,
brát do rukou...

Vydržet
o minutu déle
než krvácení,
než radioaktivita,
než vrahové.

Nic víc.

Nic není sláva, čin je vše
GOETHE

*Na neutron si vzpomeneme
ještě dávno po Hitlerovi*
PAUL LANGEVIN, 1933

A CH I L L E S A Ž E L V A

Achilles nedohoní želvu

ZENON Z ELEY

V saténovém stínu olivovníku
Zenon potřásá hlavou.

Neboť Achilles klesá vysílením
jako pes, který stíhal svůj ocas,
a želva putuje dál
zahrabat se do písku,
klást vejce,
chcípnout,
narodit se,
přeplavat Hellespont,
ohryzat devaterník.

Zenon potřásá hlavou.

Neboť Achilles neuběhne ani tisíc metrů
a želva
leze
věčnost.

V saténovém stínu olivovníku,
potřásaje hlavou,
umírá Zenon.

Se zlatými holeněmi,
skvělý a slavný,
bez jeho
vstává a jde vstříc poslednímu boji
Achilles.

Ale
jak se jmenuje
ta želva?

D O B Y T Ī P Ó L U

Kroky.
Kroky po dláždění,
po parketách,
po betonu,
po věčném ledu.

Kroky s ruksakem na zádech.
Kroky se sluncem
těsně nad hlavou.

Kroky
od hory k hoře,
od letadla k saním,
od stanu k stanu,
od agregátu k agregátu,
od šroubku k šroubku,
od snídaně k obědu.

Kroky
od noci ke dni.

Včera

jedné slovo, ačkoli
Edmund Hillary došel na jižní pól.
nenastal počet kroků, dolů!

1 slovo
2 adjektiva
3 substantiv
23 přídavné

ukáz - o

(2)

UZÁVĚRKA

Kroky.

Kroky po dláždění,
po schodech,
po praskavých prknech.

Kroky s aktovkou v ruce,
kroky s tmou v týle.

Kroky od stolu ke stolu,
od knihy ke knize,
od čísla k číslu,
od hvězdy k hvězdě,
z nekonečna do nekonečna.

Kroky po dně oceánu,
po stropě noci.

Včera

účetní K. padl vyčerpáním.
Knihy nehrály o tři haléře.

Nadefektivum (význam charakter)

ukáz - o

N A P O L E O N

Děti, kdy se narodil
Napoleon Bonaparte,
ptá se učitel.

*nerob poost
zrován čarodív*
Před tisíci lety, říkají děti.
Před sto lety, říkají děti.
Loni, říkají děti.
Nikdo neví.

Děti, co udělal
Napoleon Bonaparte,
ptá se učitel.

Vyhral válku, říkají děti.
Prohrál válku, říkají děti.
Nikdo neví.

U nás měl řezník psa,
říká František,
jmenoval se Napoleon.

přesah
Řezník ho bil a pes umřel
hlady
před rokem. *čárová rada země*

přesah
A všem dětem je teď líto
Napoleona. *(niboli : psa)*

V O J Á K

Před dvěma sty lety
na záspí ležel,
bílý kabát se chvěl
v bezvětrí.

Černý stín věčnosti
mokval pod ním.

Šeptal
Ježíši Kriste,
Ježíši Kriste...

A ještě dnes
ten kámen tam
za deštů
nabíhá krví
a strašná,
zelená,
omamná,
nezapomínající tráva,

tráva matka

šeptá
trávě dceři

Ježíši Kriste...

zádnečné bolest

KAPRÁL, KTERÝ PROBODL
ARCHIMEADA

činohra
Smělým zásahem
zabil kruh, tečnu
a průsečík
v nekonečnu.

Pod trestem
rozčtvrcení → *představa*
zakázal čísla
od tří výše.

V Syrakusách teď
velí škole filosofů,
druhé tisíciletí
sedí na halapartně
a píše:

ráz dva
ráz dva
ráz dva
ráz dva

MUŽ V HOLÍNKÁCH

Naše metody jsou nejúčinnější...

K. H. FRANK, 2. prosince 1939

Víly nejsou.

Řeči básníků — *přirov.*
bzučení much
kolem patrontašky.

A jenom on ví,
co je uvnitř.

Kráčí a chvěje se zem,
stromy umírají,
kovové kuličky
sypou se z kamene.

Víly nejsou.

Ale jednou byl nalezen,
ležel bez vlády,
s ohnivým soustem verše
vzpříčeným v hrdle.

ALEXANDER VELIKÝ

*Alexander Veliký plakal,
když se dozvěděl, že existují ve
vesmíru ještě jiné světy*

Neplač.

*To máš z těch těžkooděnců,
to máš z toho impéria,
to máš z té čtrnácti karátové,
mezikontinentální
slávy.*

Neplač.

*Kluci staví hrad
s hvězdami na cimburi.
Tesaři skládají lodě,
která popluje vzhůru.
A lovci perel jednou
se vynoří na Měsíci,
ženy se budou koupat
v Mléčné dráze.*

*Kluci, tesaři, ženy,
dnes nebo zítra,
kluci, tesaři, ženy.*

Všecko jsou jenom
obyčejné světy
obyčejných životů,
s hřebíky, lopatkami,
řetězy,
knoflíky.

Neplač.

Stačí, když nebudeš
Veliký.

O B J E V P R A Č L O V Ě K A

Na konci života
na denním světle
sotva patrného
objevil lebku pračlověka.

Stačilo ji popsat
a byl by slavnější než
vítěz u CustoZZY.

Ale on
dva roky hledal v knihách,
až našel zapomenutou zprávu
o těch pěti kostech.

Tak na ni upozornil
a jinak nenapsal nic.

Ten pračlověk je dnes
pilířem dějin,

jako Caesar,
jako Kolumbus,
jako Napoleon.

Ten člověk
umřel neviditelný.

Ale strašná pyramida vědy
napjatá od Wagy
k Andromedě
špičkou se opírá
o jeho hrud.

J E A N N E D' A R C

Nic zvláštního se nestalo.

Nebylo hlasů,
nebylo zmrvýchvstání
a odpuštění hřichů.

Jen státní zájmy,
církevní zájmy
a plameny, Jano.

Popel na apokalyptických vahách
historie.

Nic zvláštního se nestalo.

aliterace
huboliba
Pavouci prchali z polen,
pozaunér slunce troubil modrou
a nad hlavou v tom tichu
zpíval skřivánek,
Jano.

Nic zvláštního se nestalo.

Dál vlály fialové korouhve Orléansu,
Dunois vítězil,
Karel kraloval,
vojáci chropťeli pod kopyty.

Lidi vzpomínali
několik dní či
několik století.

A když se odečetlo,
že jsi milovala,
nenáviděla
a křičela hrůzou před hranicí,

shledali,
že jsi svatá,
Jano.

U MŘELA VEČER

Vysoko, vysoko.

*personif.
firrování*
Poslední slova bloudila stropem
jako mraky.
Kredenc plakal.
Zástěra se chvěla
jako by přikrývala propast.

Byl konec. Mladí šli spat.

lid. fráz
Ale k půlnoci
mrtvá vstala,
zhasila svíce (je jich škoda),
rychle zašila poslední punčochu,
našla svých padesát korun
v piksle od skořice
a položila je na stůl,
našla nůžky zapadlé za skříní,
našla rukavici,
kterou rok nemohli nalézt,
zkusila všechny kliky,

utáhla vodovod,
dopila kafe

a zase padla zpět.

Ráno ji odvezli.

Byla spálena.

Popel byl hrubý
jako z obyčejného
hnědého
uhlí.

nr. s. 49

ulovitost -

slova v min.

popel

prisonam?

uhlí

S V A T Y S E B A S T I Á N

Trpí,
čert ví proč.

Nebe je na petlice,
kloubnaté modlitby
nadarmo klepou o klekátko.

Barokní krev
zdobí jeho skráně,
tělo ranami rozkvétá,
šípy pronikají do duše dřeva,
červotoči prožírají cévy.

Trpí,
vybírá do kasiček

na něco co nebylo,
co není,
co nikdy nebude.

absolutní řízení

K A R C I N O M P L I C

Ať nikdo neslyší
ten tichý hlas zevnitř.
To pučí listí. Strom s drápy.
Sametově bílé
druhé já.

Praskot.
Roste kříž
v mezihrudí.
Otče, otče, proč jsi mne opustil.

Ať nikdo neslyší.

Ucpává ten chrtán,
obrací se ke stěně,
aby podstoupil
bez zaúpění
svůj zápas s andělem.

Ať nikdo neslyší.
Smrt není. Je rentgen,
azaserin, síla života.

Ať nikdo neslyší.
A s očima obrácenýma
jinam
dvakrát denně
táhne na Golgotu
a zpět.

MUCIUS SCAEVOLA

Zatímco v obleženém Římě
patriciové sedají ke svačině,

plíží se lešením Etrusků,
najde Porsenův stan,
zpocenou rukou tasí dýku,
místo krále
omylem
probodne písáře.

Zem stydne.
Nebe mu plivá do tváře.

Jde, za smrt jde,
strážím vytrhne se,
chybivší ruku
před králem
vrazí do ohně.

Hle, Říman!

A Etruskové
od města hrdinů
táhnou jinam.

A patriciům
spálené maso páchně
o svačinách.

HOD BOŽÍ VELIKONOČNÍ:
STARÝ HOST

Z celého života
hodina v neděli.
für diesen
Z celého světa
stůl v kavárenském koutě.

Zas přibelhal se
na pašije.
C'est ci bon...

all
A dnes ho vyhodili.
Rozlévá. Drobí.
Hostům odporný je.
Tančíme Kalypso...

Tak jde.
für diesen
Hlava — zvon umíráček,
záda — stvol hniláku.
Myslí střepy skel
a střepy dnů.

Zem u lítacích dveří otvírá se
a on zvolna
sestupuje
do pekel.

Zvony zvoní.

Hudba hraje
pochod smutných hrdinů.

G O E T H E

22. března 1832 řekl ještě: „*Otevřete
tu druhou okenici, ať je víc světla!*“

A pak
když už nemohl mluvit,
psal prstem do vzduchu,
na stolek,
na kolena,
než ruka padla docela.

A za tu hodinu
napsal
nejkrásnější dopisy
Charlottě, Minně, Ulrice,
složil
nového Fausta,
nového Werthera,
novou nauku o barvách duhy
a proměnách rostlin...

A bylo to
dokonalejší než slunce,
větší než touha,
tentokrát.

CHLAPEC
CHYTAJÍCÍ MOTÝLY

Ještě
babočku síťkovanou
a pak bude mít
všechn pel světa
schováný ve škatulkách.

A tak tedy otvírá
zeleným klíčem mlází,
černým klíčem les,
modrým klíčem
nebe v potocích.

A tak tedy otvírá
tázavýma očima
vodu, vzduch, zemi a oheň
až k lásce,

a tak tedy otvírá
hudbu léta a hudbu zimy
až k nahé harmonii
lidského srdce.

S ubohou sítkou přes rameno
putuje od stromu ke stromu,
po rovnících a pôlech,
poskakuje si, vidí slunce,
jde, vidí měsíc,
kulhá, vidí zemi,
stojí, vidí konec.

Šedivé vlasy, *parallelismus*
šedivý pel.

Má sto baboček síťkovaných.

A jako by je ani
neviděl.

MICHELANGELO STAVÍ
PRŮČELÍ SAN LORENZA

Jak pod balvanem alpským uložena
je tvářnost předurčená, živá...

Měsíce
v lomech ryje,
i z nebe rve kámen
v Pietrasantě.

Měsíce
kůží svých dlaní
mrzácké cesty dláždí,
krvavým potem
splavňuje Arno.

Jak pod balvanem alpským uložena
je tvářnost předurčená, živá...

Vyvrací hrudní kosti skal,
na niti zoufalství
vleče monolity
a ony chcípají

jak bílí sloni
před branami Florencie,
štve koně k Římu,
štve koně do Carrary

(jak pod balvanem alpským uložena
je tvářnost předurčená, živá...)

A když už nakonec
chce dláto přiložit

a když už nakonec
svaly soch nabíhají
a blesk se chystá vzhůru udeřit —

vidí papežův prstík
a odchází
nepočav ani zrnka písečného,
sám slepá socha
z chybného kamene carrarského,
strašlivá karyatida
marnosti.

PĚT MINUT PO NÁLETU

V Plzni,
v Nádražní třídě 26
vystoupila do třetího poschodí
po schodech, které jediné zbyly
z celého domu,
otevřela dveře
vedoucí do nebe,
strnula nad propastí.

Neboť tady
končil svět.

Pak
dobře zamkla,
aby snad někdo nevzal
Siria
nebo Aldebarana
z jejich kuchyně,
sestoupila se schodů
a usedla dole
čekat,

až znovu *zničeném domu*
naroste dům
a z popela vrátí se muž *člověk rod*
a z nožiček slepí se děti. *kyprý rod*

lorka / plamenem

ročka
Ráno ji našli
zkamenělou.

A vrabci jí zobali z dlani.

S O K R A T E S

Podezřelé individuum,
se sedlovitým nosem,
s očima prostopášníka,
trhan kazící mládež,
pohrdající obecními bohy,
nebezpečný svou zbytečností

a vypil jen bolehlav.

amfora
Měl být přikryt mokrými hadry,
měl být zpracován odborníky,
měl přijít o nehty
se svým posledním účelem života.

Měl být vyslýchán jako bolševický agent,
měl být probodán reflektory,
procezen elektrickými šoky
s tou svou starostí o duši.

Měl být posazen na elektrické křeslo,

měl být postaven ke zdi,
měl být lynčován
se svým ponětím o dobrém.

Měl být zastřelen na útěku,
měl být topen jako kočka,
měl být přibit jako netopýr,
pálen jako mlok,
měl být rozšlapán
se svým přebýváním u cíle.

Vlastně
lecjaký Sokrates
byl pálen,
byl vyslýchán,
byl střílen jako zvěř,
byl přibit na vrata,
byl rozšlapán —

Včera jsem viděl
Sokrata.
Rozmlouval na agoře.

Tiše se smál.

M U S U L M A N I

Kukly smrti.

Ti, kteří ztratili jména
a tváře
a světlo světa
ve všivých pustinách
pryčen osvětimských.

Ti, kteří viděli
jen jeden suk,
jednu štěnici,
jednu padající tmu
pro všechny věky.

Ti, kteří byli jen
sisyfovské plazení srdce
v propasti těla,
sténání kostí
v mršinném absolutnu.

Ti, které vytahovali jako žížaly *příroda*
z hlíny večer,
ti, kterým píchali strychnin,
ti, které zmrazovali,
ti, které rozechřívali ženskými těly.

Nelidi. Nezvířata.

Ti, které spalovali
jako smetí po slavnosti na podzim,
ti, kteří zanechali
dva milióny kloubních jamek
prázdných jako noc po rozsudku. *příroda*

Ti, kteří poznali víc
než sama sebe.

Ti, kteří ztratili slova
a našli obrovské souvětí
elementární syntézy
života a smrti,
jednotlivosti a veškerenstva.

Ti, po nichž chodíme
(kdekoli na zemi),
které dýcháme,
které pojídáme
v anorganických zbytcích.

Ti, skrze něž víme,
že život je nedělitelný,
že moudrost je nedělitelná,
že smysl je nedělitelný —

LENIN

dvě miliardy
— nebo nikdo.

Socialismus
— nebo nic.

Ti —
prach země,
neviditelní
velikáni historie.

adjectiva: *odfelený* (mřížné absolvující)
odlovný (názvy vědeckého jazyka)
určující (opětivního příjmu)

Desátého října
devatenáctsetsedmnáct

(věda o světě více
než sto filosofických svišťů za katedrami,
více než sto bučících generálních štabů)
přečítat
se usedá do vetchého křesla
ve Smolném,

přečítat
čarodějnici

chvíli mne tužku

a pak
na čárek papíru
rychle,
jako vteřinová ručička
světových hodin
(bez zlatohávu a bez bengálů)

píše:

Rezoluce o ozbrojeném povstání...

A už to nevymažou.

Ani modlitbami. Ani staletími.

Ani bengály.

Ani trinitrotoluenem.

FUNKCIONÁŘ

Stačí se říznout
a poteče krev.
Stačí křiknout
a otřesou se stěny.

Nestačí.

O půlnoci sedí a píše:

Schůze... přijďte všichni...

Schůze... přijďte všichni...

Schůze... přijďte všichni...

Rudé oči. Hadi cigaret.

Den jako den.

Mluví:

Slavné vítězství pracujícího lidu...

Slavné vítězství pracujícího lidu...

Slavné vítězství pracujícího lidu...

Písečný vzduch. Pancéře oken.

Neochraptí.
Má sto hlasů,
sto rukou.

Kope
po nedělích
v Nuslích,
v Uhříněvsi,
pod Petřínem.

Soudruzi... za mír...
Soudruzi... za mír...
Soudruzi... za mír...

Kdyby praskla země,
on by ji ucpal tělem,
první nebo dvoumilióntý.

Zatímco vy
zcepeníte za bukem
se svými výhradami,

s nabítou taškou
po schodech,
po kamenech,
po ostnech,

stoupá na misku vah
odvažujících granit budoucnosti.

M A J A K O V S K Ý

V zemi a ve stratosféře.

V kouři, v napětí,
v páteři měst,
v zaměřovačích,
ve lžících zedníků
a neckách betonářů
říká vaši nesmrtelnost,
občane kancelisto.

Ve výbojích, generátorů,
ve chrtánu slunce,
v duších řek,
v uranu, v houslích

bojuje proti amortizaci
srdcí a duší,
občane kancelisto.

B R I G Á D A

Na všech ulicích,
na všech soustruzích,
ve všech šuplatech
diskutuje hromovým hlasem
s berními inspektory,
co mají revoluci v ústech
jak falešný chrup,
o poezii.

Za horama
provolávají — sláva!

Ale tady
kape se stropu,
šaty plesnivějí
v hluboké poezii
bahna,
malty
a oznobenin.

Za horama
vykoupají je do čítanek,
aby se stránky
neumazaly.

Ale tady
obvázanými palci
dloubají důlky v jílu
pro dračí setbu pražců.

Za horama
ani kuře zadarmo nehrabe.

Ale tady bez dechu
k ohni alarmují,
hlínu a děšť,
údy roztracené
skládají do těl,

k úžasu pohůnků
a sedmikrás

z rypáků bagru
sypou kamenná slova,
z betonových čel
vystrkují tykadla
vysokých pecí,
haldy jsou z černé řeky,
sirény ze sůviček,
lanovky drátují puklé nebe

k úžasu kuřat,
x k úžasu spisovatelů zelených čítanek,

ale tady
mléčný chrup novostaveb
už noci ukusuje,
bečící ingoty
na porážku běží

a nad posledním nýtem
někdo si píská...

Za horama
provolávání — sláva!

Píší — bylo tu pěkně,
myslí si, jde se domů,
a jdou.

Ale po nich
nad osmrti,
do konce měst
pravá, rukodělná, nezmazitelná radost
bude se tlouci po dláždění.

E I N S T E I N

V Princetonu
starý muž v kožené kazajce
dívá se z okna:
mráz.

právě
Blížíme se rychlosti světla.
Souřadnice se lámou.
Bortí se
velebná harfa Newtonova
světa,
okamžiky vybuchují,
není teď,
není potom.

Srážky, anihilace, záblesky,
převtělované energie,
silová pole pulsují
v černé nálevce nebe.

A dokonce
hole se prodlužují,
ani hodiny neví
nic jistého.

Snad je třeba
jednotné teorie pole.
Snad je třeba
jednotné teorie člověka.

Přistupuje k prázdné tabuli.
Píše.

Sám
jako nesmírně vysoký tón
v mrazivém vzduchu,
jako světlo hvězdy,
které sem dopadne
za dvě stě let.

Z L E P Š O V A T E L É

Připouštím,
že *pak* je slepá tma
a absolutní rychlost.

Připouštím,
že po nás
pes neštěkne.

~~Ale~~ je možno zlepšit sklon
obráběcího nože,
vyzdívání vysokých pecí
a hnojení květin.

A pak
je více hřídelí,
více oceli
a více slunečních růží
v neděli ráno.

Soukolí otáčejí časem
a nové jádro země
odlévá se za odpichu.

Připouštím,
že jména zetlívají jako svaly.
A dokonce ani láska
netrvá dál než
do konečků prstů
a do pat slov.

Připouštím,
že po nás
pes neštěkne.

Ale znám muže,
který osmý rok
snaží se zlepšit
vinutí na transformátorech,
červenýma očima
sleduje cestu drátu
až na konec.

A pak zase znova.

Snad nebude nic.

Jen více světla
a lidi.

A to asi je
věčnost.

GALILEO GALILEI

Mouchy olizují rybí oči svatých.

Já, Galileo Galilei,
Florentan, stár sedmdesát let,
kleče před vašimi výsostmi...

Ustává dupot věků.

Svěcená mana
kane po srsti časoprostoru,
kosmická slepičí hlava
zobanem vytlouká zuby zcepěnělých hvězd,
aleluja, aleluja.

Já, Galileo Galilei,
nacházeje se ve stavu rozsudku,
přísahám...

Zem trne.
Z kořenů vytržené Slunce
s výkřikem padá,
vesmír se smrštuje do hromniček,
hvězdáři slepnou...

já, Galileo Galilei,
přísahám,
že jsem vždy věřil,
že věřím teď
a že s pomocí boží budu vždy věřit...

k smrti unavení muži u mikroskopů
ptají se — co teď,
děti vstávají v lavicích,
krvácejí slabikáře,
nosiči dějin skládají krosny, *ironie*
polocesty,
poločiny,
polopravdy
vzpříčeny jako kosti v hrdle...

... vše co hlásá, uznává a učí
svatá církev katolická, apoštolská,
římská...

Ticho.

Země byla vydána,
Slunce bylo vydáno,
sny tuhnou v žilách.

On, Galileo Galilei,
Florentan, stár sedmdesát let...

Já, Galileo Galilei
v košili, v kostele Minervině,

nesa váhu světa
na svých pavoučích nohou,
 já, Galileo Galilei,

do vousů,
 šeptem,
 jen aby děti, aby nosiči, aby Slunce —
 šeptem
 říkám nakonec...

A Země
 se skutečně
 točí.

ASTRONAUTI

Až budem rozsuzovati hvězdy
 a kdcjaká elektronická paměť,
 kdejaký kodex v dvojkové soustavě,
 kdejaký slídič rychlejší zvuku...

Pojďte,
 kdo za bezesných nocí
 na voru lůžka
 (mezi medúzami peřin, *mnoho' rebernic*
 korály světel,
 útesy stropu)
 od slova k slovu
 objíždíté svět,
 vážíte chléb a sůl,
 brambory a slzy,
 tuny nutnosti,
 dekagramy cti,

kdo zítra vstanete
 a řeknete — lže
 tomu, kdo lže,

a řeknete pravdě pravda
a soudruh soudruhu,

pojdte,
kdo jste hnuli prstem...

Neboť my pohneme ekliptikou.

A hvězdy budeme rozsuzovat.

III

*A to je teplý zákon lidí
z hroznů dělají víno
z uhlí dělají oheň
Lidi z polibení*

PAUL ELUARD

VÝBUCH

P návazuje na nedopis velké
citaci (str. p. 43)

Ano,
ale pak přišli
zedníci,
lékaři,
tesaři,

lidi s lopatami,
lidi s nadějemi,
lidi s hadry,

hladili
slabiny zdivočelého domu,
hladili
bušíci srdce prostoru,
hladili hřebínky bolesti.

až se vrátily všechny cihly,
až se vrátily všechny kapky krve,
všechny molekuly kyslíku

a odpouštěl
kámen kamenu.

D O M A

Jak z loňské pavučiny
z vrzavé lenošky vyhlížela:
„Vypadáš dobře, hochu.“

A rány se hojily,
byli jsme zas dětmi
a nebyla škola.

A když bylo nejhůř
a nebylo noci a dne
a nebylo nahore a dole
a sotva dech jsme popadali,

říkala
z pavučin,
vypadáš dobře, hochu.

A rány se jí hojily před očima,
třebaže už
byla slepá.

U V N I T Ř

avafra
Absolutní noc,
absolutní ulice,
absolutní Praha.

Nic.
Nic než tvé oči.

Snad stěny,
snad strop,
snad plíce země
dodýchavší.

Nikdo.
Nikdo než ty.

*opah
stojíč
vnoce*
Mezi linoleem a zdí,
mezi knihou a nožem,
mezi rukavicí a sirkou,
mezi písmeny jména,
mezi řasami,
mezi prsty

z prvoklíčků ticha
vyrůstá strom.

1. dílo

Vlna váhá,
koráb neodjíždí,
v hřebeni zpívá vlas.

Nikdy.
Nikdy bych nebyl věřil.

*Uvnitř světa
je štěstí.*

naposledy

M U Z I K A

Taková banda
hraje v hospodě.

Pulitry dupou
v poličkách,
chlapi se trápí,
chlapi se smějí.
A je v tom Beethoven,
a je v tom Bach.

Taková banda
hraje v hospodě.

Plešatý buben, *metronomie*
zrzavá harmonika.
I když umřem, *gramofon*
zpívat budem *lyrón*
na marách.
Trumpety
stropem prorážejí.
A je v tom Beethoven,
a je v tom Bach.

HLASY V KRAJINĚ

Mlha ponocuje.
Z nesmírné dálky vytí lemurů.
Duše trávy se směje při luně.
Lidi myslí, že pláče vzduch.

havary (včasopis)
Tma kmeny ohryzává.

Duše beznohého pekaře
vypráví o kvásku.
Oběšený fořt
v houžvích si zpívá.
Švadlena po niti
z pokoje souchotinového
šplhá.

Noc věčnosti okysličená.

Vojáci
v kabátech ještě bílých *fs. 24*
na flašinet závor
si hrají u nádraží.

V oblázcích hospoda hlučí.

Ale ráno
duchové umřou
a nadobro pohřbeni budou
v náprstku,
v bochnících,
v plnometrech,
v pražcích
a v klikách

nesmrtelných
jako my. *přivítat!*

PANORÁMA PRAHY

Jako řiditelná vzducholodě
nad město stoupá
nějaká radost.

Antény sají slunce.

Hrobky králů,
blankytné kosti princezen,
kamenné hlízy podkoních
brní zemi.

Beton se hýbe.

Věže narůstají a mizí,
domy se rýhují a dělí,
buňky věčně rostoucí sítnice,
oči nebe se odlévají
do asfaltu.

Dychtivá ruka
sune se za obzor

a svírá dělovou dálku,
prsty komínů bubnují
na kůži večera,
dunění naplňuje cévy.

Táhlý, tisícery výbuch tryská
častá výbava
z lomenic.

Nebot není kamene.
Je pondělí,
jsou pyrotechnici, kominíci,
elektrikáři, asfaltéři,
pradleny, telegrafistky,
Jan Weinfurter,
Petr Parlér,
Maria Nováková
se synem.

Jako řiditelná vzducholodě
nad město stoupá
historie.

TELEVIZE

Ve tmě se otvírají dveře a přichází
mistr houslí
a hraje stříbrný,
elektronový
menuet.

Ay
Otvírají se dveře a přichází
slunce
a jablko dozrává
v tvé ruce.

Otvírají se dveře a přichází *peron*
Aldebaran
a jsme zas na počátku,
v megadynech,
v skřípjících oblacích mesonových.

Otvírají se dveře a přichází
země,
země pamp,
země obelisků,

země armád,
země chalup večerních, *inverce*
země betonářů,
prostě země,
a jsme zas na konci,
před slovy ano a ne.

dohr. Otvírají se dveře *přechod od Appleyho*
a přicházíme my sami, *rodné činohru*
pozorujeme svůj život
z výšky tisíce mil a
třiceti světelných roků,
vidíme svou vybuchující energii,
vidíme své ocelové nervy,
vidíme jedinou cestu,
rovnou jak kanály z Marsu —

činohr. Otvíráme dveře a vycházíme
do pevné,
elektromagnetické
dálky.

O B S A H

I

Noc v ulicích	9
Přehrada	11
Operace	13

II

Achilles a želva	17
Dobytí pólu	19
Uzávěrka	21
Napoleon	22
Voják	24
Kaprál, který probodl Archimeda	26
Muž v holínkách	27
Alexander Veliký	28
Objev pračlověka	30
Jeanne d'Arc	32
Umřela večer	34
Svatý Sebastián	36
Karcinom plic	37
Mucius Scaevola	39
Hod boží velikonoční: starý host	41
Goethe	43
Chlapec chytající motýly	44
Michelangelo staví průčelí San Lorenza	46
Pět minut po náletu	48

Sokrates	50
Musulmani	52
Lenin	55
Funkcionář	57
Majakovský	59
Brigáda	61
Einstein	64
Zlepšovatelé	66
Galileo Galilei	68
Astronauti	71

III

Výbuch	75
Doma	76
Uvnitř	77
Muzika	79
Hlasy v krajině	80
Panoráma Prahy	82
Televize	84